

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

БОСОВСЬКА МИРОСЛАВА ВЕЛІКСІВНА

УДК 338.486.3

**УПРАВЛІННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ
ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Київ 2015

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Київському національному торговельно-економічному університеті Міністерства освіти і науки України на кафедрі готельно-ресторанного бізнесу.

Науковий консультант доктор економічних наук, професор
МАЗАРАКІ Анатолій Антонович,
Київський національний торговельно-економічний
університет, ректор

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
КРИКАВСЬКИЙ Євген Васильович,
Національний університет «Львівська політехніка»,
завідувач кафедри маркетингу і логістики

доктор економічних наук, професор
СЕМЕНОВ Василь Федорович,
Одеський національний економічний університет,
професор кафедри економіки та управління туризмом

доктор економічних наук, професор
ФИЛЮК Галина Михайлівна,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, завідувач кафедри
економіки підприємства

Захист відбудеться 2 липня 2015 р. о 10 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.055.01 у Київському національному торговельно-економічному університеті за адресою: 02156, м. Київ, вул. Кіото, 21, ауд. Д-221.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Київського національного торговельно-економічного університету за адресою: 02156, м. Київ, вул. Кіото, 19.

Автореферат розісланий 29 травня 2015 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Н.С. Барабаш

АНОТАЦІЯ

Босовська М.В. Управління інтеграційними процесами туристичних підприємств. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Київський національний торговельно-економічний університет, Київ, 2015.

У дисертаційній роботі розкрито теоретико-методологічні засади та науково-методичні підходи до управління інтеграційними процесами туристичних підприємств.

Досліджено генезу, тенденції, особливості та масштаби розвитку інтеграційних процесів у туризмі. Обґрунтовано функціональну та семантичну структуру інтеграційних процесів. Здійснено систематику інтеграційних процесів шляхом розроблення їх класифікації і типології. Розкрито вплив інтеграційних тенденцій на трансформацію змісту управління підприємством.

Проведено компаративний аналіз теорій, концепцій та методологічних підходів, предметний базис яких обумовлює становлення концепції управління інтеграційними процесами. Визначено базові положення управління інтеграційними процесами на засадах концепції інтеграційного розвитку туристичних підприємств, сформульовано її мету, завдання, об'єкт, суб'єкт, принципи, функції.

Наведено результати структурного аналізу розвитку туристичного ринку, здійснено діагностику конкурентоспроможності туристичної галузі в контексті розвитку інтеграційної взаємодії, здійснено економічне оцінювання інтеграційних процесів туристичних підприємств.

Розроблено методологічні засади управління інтеграційними процесами туристичних підприємств. Сформовано методологію розвитку інтеграційних процесів на основі комплементарності у межах стратегічного партнерства, мережових утворень, віртуальних форм взаємодії. Визначено методологічний базис формування кластерних систем та публічно-приватного партнерства.

Розроблено механізми імплементації концепції управління інтеграційними процесами туристичних підприємств. Надано методичні та практичні рекомендації щодо реалізації інтеграційних стратегій та програм інтеграційного розвитку туристичних підприємств. Сформовано напрями активізації інтеграційних процесів туристичних підприємств. Обґрунтовано мультиагентну систему інформаційно-комунікаційного забезпечення управління інтеграційними процесами туристичних підприємств.

Ключові слова: інтеграція, інтеграційний процес, інтеграційна взаємодія, інтеграційна стратегія, інтеграційний розвиток, концепція інтеграційного розвитку, стратегічне партнерство, публічно-приватне партнерство, кластер, туристичний кластер, мережева структура, міжфірмова мережа, віртуальна взаємодія, ефективність, результативність, туризм, туристичне підприємство.

АННОТАЦИЯ

Босовская М.В. Управление интеграционными процессами туристических предприятий. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени доктора экономических наук за специальностью 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (по видам

экономической деятельности). – Киевский национальный торгово-экономический университет, Киев, 2015.

Диссертация посвящена решению актуальной научно-прикладной проблемы формирования концептуальных основ управления интеграционными процессами туристических предприятий.

Исследованы генезис, тенденции, особенности и масштабы развития интеграционных процессов в туризме. Обоснована функциональная и семантическая структуризация интеграционных процессов. Предложена систематизация интеграционных процессов в туризме на основе их классификации и типологии, раскрыто влияние интеграционных тенденций на трансформацию содержания управленческой деятельности.

Осуществлён компаративный анализ теорий, концепций и методологических подходов, предметный базис которых обуславливает становление концепции интеграционного развития. Определены базовые положения концепции интеграционного развития туристических предприятий, сформулированы ее цели, задачи, объект, субъект, функции. В диссертационной работе раскрыты теоретико-методологические принципы и научно-методические основы реализации управления интеграционным развитием туристических предприятий. Концепция является междисциплинарной, позволяет конкретизировать методики и инструментарий, формирующие методологический базис управления интеграционным развитием.

Приведены результаты структурного анализа туристического рынка, осуществлена диагностика конкурентоспособности и туристической привлекательности туризма в контексте интеграционного взаимодействия и развития интеграционных процессов, исследована эффективность реализации интеграционных процессов туристических предприятий, определено влияние факторов на развитие национальной туристической системы, проанализированы современные тенденции интеграционного развития туристических предприятий.

Разработаны методологические основы управления интеграционными процессами туристических предприятий. Проанализированы методология развития интеграционных процессов, принципы комплементарности на основе стратегического партнерства, сетевых структур, виртуальных форм взаимодействия. Сформирован портфель методик реализации управления интеграционными процессами туристических предприятий. Определен методологический базис формирования кластерных систем и развития публично-частного партнерства в туризме.

Разработан комплексный методологический подход оценивания результативности функционирования интеграционной структуры на основе мультикритериального подхода. В основу оценки положен принцип сочетания подходов, критериев и показателей результативности взаимодействия субъектов туристической деятельности. Особое внимание уделено определению и практической апробации системы индикаторов формирования устойчивости интеграционного взаимодействия субъектов, на основе которых разработана модель интегральной оценки результативности взаимодействия.

Разработаны механизмы имплементации концепции интеграционного развития в туризме. Предложены методические и практические рекомендации по формированию и реализации интеграционных стратегий предприятия и программ интеграционного развития. Разработана матричная модель для выбора стратегии управления развитием интеграционного взаимодействия (наступательная,

кардинального роста, защитная, элиминационная), определяющая альтернативу интеграционного развития на основе уровня использования потенциала интеграционного взаимодействия и степени нестабильности поля взаимодействия (факторов внутренней среды и внешнего окружения).

Предложены направления активизации интеграционных процессов туристических предприятий. Обоснована мультиагентная система информационно-коммуникационного обеспечения управления интеграционными процессами предприятий.

Архитектура мультиагентной информационной плоскости представлена в контексте 4-х уровней: сенсорного (совокупность информации); реализационного (распределительная информационная система); когнитивного (распределительная база знаний для принятия управленческих решений); персонифицированного (локальная информационная система актера). Сформировано и обосновано содержательное наполнение механизмов осуществления взаимодействия экономических агентов в пределах виртуальной интеграционной плоскости.

Ключевые слова: интеграция, интеграционный процесс, интеграционное взаимодействие, интеграционная стратегия, интеграционное развитие, концепция интеграционного развития, стратегическое партнерство, публично-частное партнерство, кластер, туристический кластер, сетевая структура, межфирменная сеть, виртуальное взаимодействие, эффективность, результативность, туризм, туристическое предприятие.

ABSTRACT

Bosovskaya M.V. The integration processes management of tourism enterprises. – Manuscript.

Dissertation for obtaining scientific degree of doctor of economic sciences on specialization 08.00.04 – economics and management of the enterprises (by types of economics activities). – Kyiv national university of trade and economics, Kyiv, 2015.

The dissertation is dedicated to theoretical and methodological bases, scientific and methodical approaches to integration processes management of tourism enterprises.

Investigated genesis, tendencies, peculiarities and development scale of integration processes in tourism. It is substantiated functional and semantic structuring of integration processes. Systematized integration processes by development of its classification and typology. I was uncovered the impact of integration tendencies on transformation of enterprise management content.

Conducted comparative analysis of theories, concepts and methodological approaches presentive basis of which is causes the integration processes management concept formation. Defined basic thesis of integration processes management based on concept of integration development of tourism enterprises, formed its goal, objectives, object, subject, principles, functions.

The results of structural analysis of tourism market development are presented, made diagnostic of tourism sphere competitiveness in the integration interact context, made economics assessment of integration processes of tourism enterprise.

Methodological bases for integration processes management of tourism enterprise are developed. The methodology of integration processes development based on complementarity within the limits of strategic partnership, chains formations, virtual forms of interaction are also formed. It is defined methodological bases of cluster systems and public and private partnership formation.

It is developed the mechanism of integration processes management implementation in the tourism enterprises. Methodical and practical recommendations for realization of integration strategies and for integration development program in the tourism enterprises are proposed. Formed directions of intensify integration processes of tourism enterprises. Substantiated multi-agent system of informational and communicational insurance of integration processes management in the tourism enterprises.

Key words: integration, integration process, integration interact, integration strategy, integration development, the concept of integration development, strategic partnership, public and private partnership, cluster, tourism cluster, chain's structure, intercompany chain, virtual interaction, efficiency, tourism, tourism enterprise.

Босовська Мирослава Великсівна

**УПРАВЛІННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ
ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Формат 60x84/16. Ум.-друк. арк. 1,86. Тираж 100 пр. Зам. 395.

Видавець і виготовлювач

Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ-156, Україна, 02156